

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1722200019
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1722200019.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Ilavského a sudkýň JUDr. Janky Benkovičovej a JUDr. Táne Šefčíkovej, v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., narodený XX.XX.XXXX a C. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku, Pezinok, Moyzesova 2, deti rodičov: C. B., narodená XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu D., C. E. XXXX/XX, zastúpená advokátom: JUDr. Jarmila Milatová, adresa sídla Bratislava, Metodova 7, a A. B., narodený XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu F. XXX, zastúpený advokátom: JUDr. Lenka Špiriaková, PhD., adresa sídla Žilina, J. Milca 11, o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Pezinok č.k. 12P/4/2022 - 198 zo 16. júna 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a výroku IV. **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom súd návrh otca na zníženie výživného zamietol (výrok I.), schválil rodičovskú dohodu o úprave styku otca s maloletými deťmi (výrok II.), konanie v časti nariadenia striedavej osobnej starostlivosti zastavil (výrok III.).

1.1 Návrhom doručeným súdu dňa 05.01.2022 v znení jeho neskoršej zmeny z 21.02.2022 otec maloletých detí žiadal súd, aby zmenil rozsudok Okresného súdu Pezinok sp. zn. 12P/197/2017-137 zo dňa 08.02.2018 tak, že otec bude povinný platiť výživné na maloletú C. vo výške 80 eur mesačne a na maloletého A. vo výške 50 eur mesačne a aby upravil jeho styk s maloletými deťmi. Svoj návrh odôvodnil tým, že je zamestnaný na pozícii administratívnych prác a zastupovaní počas stretnutí, odmena za vykonanú prácu je dohodnutá vo výške 200 eur brutto za mesiac, pričom za mesiac december 2021 dosiahol odmenu 173,20 eur s tým, že iný príjem nemá. Na jeho majetok je momentálne vyhlásený konkurz a bolo začaté insolvenčné konanie podľa uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 90Dk/159/2019-21 z 03.06.2019. Predmetné konanie ho značne obmedzuje pri schopnosti zamestnať sa a platiť výživné. Za neplatenie výživného bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 38T/55/2018-239 z 20.11.2019 a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmieneným odkladom na 12 mesiacov, pričom uznesením Okresného súdu Pezinok č. k. 38T/55/2018-315 z 25.11.2021 bolo rozhodnuté, že sa neosvedčil a trest odňatia slobody nakoniec vykoná. Voči uzneseniu podal dňa 03.01.2022 sťažnosť. Je voči nemu vedené exekučné konanie na vymoženie zameškaného výživného vo výške 8 550 eur, trov oprávneného 119,66 eur, predbežných trov exekúcie 2 120,42 eur a bežného výživného 500 eur. Zo svojich mesačných príjmov uhrádza iba nevyhnutné výdavky, ktoré predstavujú sumu 250,- eur (strava 150 eur, oblečenie a obuv 30 eur, telefón 30 eur, cestové náklady 40 eur). Všetky výdavky na bývanie a domácnosť znáša jeho manželka,

ktorá má jednu vyživovaciu povinnosť, a to k jej dcére, ktorá žije s nimi v spoločnej domácnosti. Otec nevlastní žiaden majetok vyššej hodnoty a nedisponuje žiadnymi úsporami. V rozhodnutí o úprave rodičovských práv a povinností nebol upravený jeho styk s maloletými deťmi. S deťmi sa stretáva tak, ako mu to je zo strany matky umožnené, s deťmi má dobrý vzťah. Matka maloletých detí žiadala návrh otca na zníženie výživného ako nedôvodný zamietnuť z dôvodu, že má vedomosť o tom, že otec vykonáva naďalej sprostredkovateľskú činnosť vo finančnej oblasti v spoločnosti, kde figuruje na stránke spoločností ako manager pre Žilinský kraj. Ďalej vie o tom, že otec má na adrese trvalého bydliska postavený drevený domček za účelom predaja vína, ktoré nakupuje v pezinskom okrese. Je pravdou, že mu bol odobratý vodičský preukaz na základe nespĺnenia si vyživovacej povinnosti. Nemyslí si, že zadržanie vodičského preukazu je dôvod na neuplatnenie sa na pracovnom trhu. Syn navštevuje šiesty ročník základnej školy a dcéra tento rok nastupuje do prvého ročníka základnej školy, deti navštevujú odborné ambulancie, chodia na krúžky. Matka sa o deti riadne stará a zo svojej výplaty nedokáže plne zabezpečiť všetky ich potreby. Veľa krát jej musela pomôcť jej mama. Otec detí navštevuje len zriedka, tak raz za 4 mesiace. Procesný opatrovník maloletých detí navrhol návrh otca na zníženie výživného zamietnuť ako nedôvodný. Návrhom doručeným súdu dňa 13.04.2022 žiadal otec, aby súd zmenil úpravu výkonu rodičovských práv a povinností tak, že maloleté deti zverí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v mesačných intervaloch, upraví styk rodičov počas vianočných sviatkov a letných prázdnin s tým, že výživné počas trvania striedavej osobnej starostlivosti o deti súd neurčí. Na pojednávaní konanom dňa 16.06.2022 zobral otec návrh na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť. Ostatní účastníci konania v tejto časti návrhu súhlasili so zastavením konania. Vo veci úpravy styku otca s maloletými deťmi rodičia uzavreli rodičovskú dohodu. Na návrhu na zníženie výživného otec trval.

1.2 Z vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

Maloleté deti sa narodili počas manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 12P/197/2017-137 z 08.02.2018 rozvedené a vo veci úpravy rodičovských práv a povinností bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého A. mesačne sumou 260 eur a malotej C. mesačne sumou 240 eur. Styk otca s maloletými deťmi upravený nebol.

1.2.1 V čase tejto úpravy mal maloletý A. necelých 9 rokov, bol žiakom 2. ročníka základnej školy, bol zdravý a jeho potreby boli bežné a zodpovedajúce jeho veku.

1.2.2 Maloletá C. mala dva roky, bola v celodennej osobnej starostlivosti matky, bola zdravá a jej potreby boli bežné a zodpovedajúce jej veku.

1.2.3 Matka maloletých detí bola na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok a prídavky na deti, s maloletými deťmi bývala v byte vo vlastníctve jej matky.

1.2.4 Otec pracoval ako finančný poradca s mesačným príjmom 1 400 eur, býval u jeho partnerky v jej byte.

1.2.5 Maloletý A. je v súčasnosti vo veku 13 rokov, je žiakom 6. ročníka základnej školy, učí sa dobre, je zdravý, hráva hádzanú. Navštevuje čelustného ortopéda asi 2 roky. Mal by nosiť strojček na zuby do dosiahnutia veku 18 rokov, a tak predpokladané náklady s tým spojené sú vo výške 1 992 eur. Doteraz matka uhradila 360 eur. Maloletý má ploché nohy, čo si vyžadovalo nosenie špeciálnej vložky do topánok, teraz má však predpísanú špeciálnu obuv, ktorú je potrebné vyrobiť, pričom matka výšku nákladov potrebných na ich obstaranie uviesť nevie. Priemerné mesačné výdavky na maloletého sú vo výške 536,10 eur a pozostávajú z mesačných výdavkov: strava v školskej jedálni 32 eur, hádzaná 30 eur, strava doma 200 eur, hygiena a kozmetika 20 eur, cestovné 30 eur, mobil 11 eur, bývanie 83,60 eur, a z ročných výdavkov: príspevky v škole a na učebnice 150 eur, zápasy mimo domova 60 eur, obuv 160 eur, oblečenie 360 eur, zdravotná starostlivosť 250 eur, dovolenky, víkendové pobyty 230 eur, poplatok za odpad 27,50 eur, vreckové 150 eur, čelustná ortopédia 166 eur.

1.2.6 Maloletá C. je vo veku 6 rokov, navštevuje materskú školu, od septembra 2022 bude navštevovať základnú školu, navštevuje krúžok angličtiny, má alergiu na peľ ale inak je zdravá. Maloletá mala pred 3 mesiacmi úraz v škôlke, musí podstúpiť vyšetrenie MR, prejavujú sa u nej úzkostné stavy, preto navštevuje psychológa. Priemerné mesačné výdavky na maloletú sú 399,70 eur mesačne a pozostávajú

z mesačných výdavkov: strava v škôlke 34 eur, hygiena 20 eur, bývanie 83,60 eur, strava doma 160 eur a z ročných výdavkov: poplatky v škôlke 52 eur, príspevok v škôlke 100 eur, poplatok za odpad 27,50 eur, obuv 130 eur, oblečenie 280 eur, angličtina 75 eur, zdravotná starostlivosť 230 eur, dovolenky, víkendové pobyty 230 eur, darček 100 eur.

1.2.7 Matka je rozvedená a okrem vyživovacej povinnosti k maloletému A. a maloletej C. nemá inú vyživovaciu povinnosť. Po ukončení rodičovskej dovolenky pracovala v sklade a jej príjem bol 850 eur mesačne. Od 01.08.2019 pracuje v spoločnosti G. - E. H., H. H. I. J. K., ako operátor výroby, v súčasnosti na pozícii supervízor. Jej čistá mesačná mzda je 1 050,54 eur. Poberá prídavky na dve deti, uplatňuje si daňový bonus. Matka s maloletými deťmi býva vo vlastnom byte, na ktorý je hypotéka vo výške 54 000 eur, mesačné splátky hypotéky sú 178 eur, mesačná réžia na prevádzku domu je 280 eur. Matka spláca spotrebný úver v D. A. z roku 2021, vo výške 2 500 eur, ktorú použila na prerobenie kúpeľne, mesačná splátka je 39,80 eur. Iný majetok väčšej hodnoty matka nevlasťní.

1.2.8 Otec je ženatý, oženil sa dňa 14.11.2020, nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Otec bol v čase poslednej úpravy výživného živnostník, vykonával finančné poradenstvo a jeho príjem bol 1 500 eur mesačne. Živnosť ukončil v roku 2020 z vlastného rozhodnutia. Následne robil obchodného zástupcu a jeho príjem bol 750 eur a provízie, čo bolo 1 500 – 1 600 eur mesačne. Tú prácu vykonával do zadržania vodičského oprávnenia exekútorom pre dlh na výživnom (cca 10 000 eur). Od 16.09.2020 sa zamestnal ako zamestnanec u jeho manželky na čiastočný úväzok na 4 hodiny s dohodnutou odmenou za prácu vo výške 200 eur mesačne. Manželka je vlastníčka obchodnej spoločnosti L. M. K. H. H. H. I. F. s predmetom podnikania finančné poradenstvo. Spoločnosť za rok 2021 vykázala obrat vo výške 1 500 eur. Na jeho majetok je momentálne vyhlásený konkurz a bolo začaté insolvenčné konanie. Podľa uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 90Dk/159/2019-21 zo dňa 03.06.2019, dlhy otca vo výške 30 000 eur vznikli z neplatenia výživného, z nevrátených pôžičiek voči súkromným osobám. Finančné prostriedky použil na vysoký životný štandard počas bývalého manželstva. Otec býva s manželkou v jej rodinnom dome, ktorého je výlučnou vlastníčkou. Je to štvorizbový rodinný dom. Na uvedený rodinný dom je hypotéka, mesačné splátky sú 630 eur, mesačné výdavky na prevádzku rodinného domu sú kúrenie 242 eur, vykuruje sa elektrikou, voda 20 eur, poistenie 83 eur polročne, internet a TV 30 eur.

1.2.9 Právna zástupkyňa otca žiadala, aby súd vo veci úpravy styku schválil rodičovskú dohodu a aby návrhu otca na zníženie výživného vyhovel.

1.2.10 Právna zástupkyňa matky žiadala, aby súd vo veci úpravy styku schválil rodičovskú dohodu, a návrh otca na zníženie výživného zamietol.

1.2.11 Opatrovník maloletých navrhol vo veci úpravy styku schváliť rodičovskú dohodu a zníženie výživného neodporučil.

1.3 Vec právne posúdil ako nárok účastníka konania na zastavenie konania po späťvzatí jeho návrhu na začatie konania podľa § 29 ods. 1, 2 a ods. 3 CMP (zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov, ďalej len „CMP“) a dospel k záveru, že vzhľadom na späťvzatie návrhu otca na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nie je potrebné v takomto konaní pokračovať a dôvodným je ho zastaviť. Zostávajúce nároky otca právne posúdil ako nárok rodiča výživou povinného na zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu a nárok rodiča maloletého dieťaťa, ale aj samotného maloletého dieťaťa na úpravu styku s rodičom, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, resp. nárok rodičov na schválenie rodičovskej dohody o styku otca s maloletými deťmi, a to podľa čl. 3, čl. 4, čl. 5, § 36 ods. 1, § 28 ods. 1 a ods. 2, § 24 ods. 1, 4 a ods. 5, § 25 ods. 1, 2 a ods. 3, § 26, § 62 ods. 1 až ods. 5, § 63 ods. 3, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 a ods. 3 ZR (zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného voči maloletému A. a maloletej C. nie je dôvodný, a preto je potrebné ho zamietnuť, čo však neplatilo o návrhu rodičov na schválenie rodičovskej dohody o úprave styku otca s maloletými deťmi, kde takúto dohodu bolo potrebné pre jej súlad so záujmami maloletých detí schváliť.

1.4 Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že otec bol v čase poslednej úpravy výživného živnostník, vykonával finančné poradenstvo a jeho mesačný príjem bol 1 500 eur, živnosť ukončil v roku 2020, ako uviedol na pojednávaní z dôvodu odobratia vodičského oprávnenia - dlh na výživnom cca 11 000 eur. Od 16.09.2020 sa zamestnal

ako zamestnanec u jeho manželky na čiastočný úväzok na 4 hodiny s dohodnutou odmenou 200 eur mesačne. Manželka je vlastníčka obchodnej spoločnosti L. M. K. H. s predmetom podnikania finančné poradenstvo, obrat spoločnosti bol za rok 2021 vo výške 1 500 eur. Súd pri rozhodovaní zohľadnil dobu, po ktorú nebola výška výživného upravovaná (4 roky), vek maloletých detí, ich školské a mimoškolské aktivity, matkou vyčíslené priemerné mesačné výdavky na obe maloleté deti, v neposlednom rade zdravotný stav maloletých detí (maloletý navštevuje čelustného ortopéda, maloletá vážny úraz hlavy v škôlke a tým súvisiace vyšetrenia), a skutočnosť, že od septembra 2022 maloletá začne navštevovať základnú školu. Je málo pravdepodobné, že otcom deklarovany príjem je zhodný s realitou, nakoľko je zamestnancom v obchodnej spoločnosti manželky, otec nemá pracovné obmedzenia, je zdravý a dosahoval príjem cca 1 500 eur mesačne do doby, kým neukončil živnostenské podnikanie. Aktivity otca súd vyhodnotil ako účelové vyhýbanie sa jeho vyživovacej povinnosti voči dvom maloletým deťom, na ktorú výšku výživného pred štyrmi rokmi uzavrel rodičovskú dohodu. Teda je v možnostiach a schopnostiach otca, aby dosahoval mesačný príjem, z ktorého by otec bol schopný uhrádzať doposiaľ určené výživné. Otcom navrhované výživné 80 a 50 eur by pokrývalo iba zlomok skutočných výdavkov na maloleté deti, kedy by na matku preniesol prakticky celú finančnú starostlivosť, aj napriek tomu, že vie, že obe deti sú o 4 roky staršie od poslednej úpravy výživného, čím sa odôvodnené výdavky matky zvýšili a matke súd takisto započítal aj osobnú starostlivosť o maloleté deti. Je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov je ich zákonnou povinnosťou, ktorá im vyplýva priamo zo zákona a je to právo dieťaťa a rodič, ktorý nemá dieťa zverené do svojej osobnej starostlivosti, nemôže presúvať celú osobnú ako i finančnú starostlivosť na druhého rodiča, preto si musí otec svoje finančné záležitosti zariadiť tak, aby bol schopný na výživu maloletých detí doposiaľ určené výživné v sume 500 eur matke poukazovať. S poukazom na vyššie uvedené, s použitím citovaných zákonných ustanovení a zhodnotiac vykonané dokazovanie jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach, dospel súd k názoru, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný.

1.5 Rozhodnutie o zastavení konania v časti späťvzatia návrhu súd odôvodnil tým, že navrhovateľ zobral návrh v časti zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov späť a v konaní nie je potrebné pokračovať, nakoľko o výkone osobnej starostlivosti o deti už bolo rozhodnuté skorším rozsudkom Okresného súdu Pezinok.

1.6 O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok IV.). Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil len právne poukazom na § 52 CMP.

2. Rozsudok v zamietajúcej časti návrhu otca na zníženie výživného napadol riadnym a včasným odvolaním len otec maloletých detí s návrhom na jeho zmenu v odvolaní napadnutej časti, a to tak, že súd vyhovie jeho návrhu na zníženie výživného, vniac súd prvej inštancie, že tento nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to riadnym neodôvodneným rozsudkom, a teda jeho arbitrárnosťou, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napokon, že svoje rozhodnutie založil aj na nesprávnom právnom posúdení veci, nesprávnej aplikácii ustanovenia § 26 a § 78 ods. 1 ZR [§ 365 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. f) a písm. h) CSP].

2.1 Na odôvodnenie svojho odvolania uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nezákonný a nepreskúmateľný (pre nedostatok dôvodov v ňom uvedených) oproti uskutočnenému návrhu otca, čo do rozsahu zníženia výživného, nakoľko odôvodnenie samotného rozhodnutia súdom prvej inštancie v bode 38. je maximálne všeobecné a stručné, nič nehovoriace, bez konkrétnych záverov extrahovaných zo skutkového stavu oproti zákonným ustanoveniam, ako aj bez logického odôvodnenia, že súd prvej inštancie neustálil konkrétnu oprávnenú výšku výdavkov na každé maloleté dieťa osobitne a iba prevzal výdavky uplatnené matkou, a preto nemohol ani prijať právny záver o tom, že výška výživného zodpovedá výdavkom maloletých detí.

2.2 Súd nereflektoval na spochybenie niektorých výdavkov maloletých detí otcom na pojednávaní súdu konanom dňa 16.06.2022 čo do ich výšky a ani na skutočnosť, že finančná zárobková situácia matky bola v roku 2018 diametrálne odlišná od tej v roku 2022, kedy matka pre vlastnú vzrastajúcu životnú úroveň logicky dvíha túto životnú úroveň deťom, z čoho vyplýva, že prvoinštančný súd neuplatnil správne pravidlo o tom, že výška výživného sa odvíja od finančných, majetkových a zárobkových pomerov povinného rodiča a na tejto životnej úrovni sa má právo dieťaťa podieľať, pričom nesmie opomenúť ani

na schopnosť oprávneného rodiča dvíhať životný štandard deťom, na ktorú skutočnosť však nesmieme bezbreho prihliadať, ale práve cez kritérium možností, schopností a pomerov povinného rodiča.

2.3 Súd pri uzatváraní rodičovskej dohody v roku 2018 neskúmal majetkové a zárobkové pomery rodičov, ktorým postupom porušil vyhľadávaciu zásadu. Súd bol povinný tak v roku 2018 ako aj v roku 2020 preskúmať podrobne a riadne pomery rodičov a výdavky na maloleté deti, aby práve do budúcnosti garantoval možnosť účastníkov konania na preskúmanie súdneho rozhodnutia.

2.4 Súd rezignoval na skutočnosť, že vzdialenosť bydliska otca a detí predstavuje pri výkone stretávania sa a rozšírenej úprave stretávania sa pre otca značné náklady (ktorú skutočnosť už nemožno hodnotiť tak, že otec sa sám rozhodol odsťahovať sa z D., a preto je povinný znášať tieto výdavky obligatórne a nemajú vplyv na zmenu výšky výživného, ak existuje právo jednotlivca na osobné určenie, a tak jeho odôvodnené právo zotrvať v manželskom zväzku, ktorý je vôľovým, jeho právo na výber partnera a bydliska, potom nemôže byť výkon tohto práva opomenutý pri rozhodovaní o výške výživného).

2.5 Súd pri rozhodovaní o návrhu otca zohľadnil fakt, že výška výživného nebola upravovaná 4 roky čo bolo pre neho podstatným, avšak dôsledne neaplikoval § 78 ods. 8 ZR, kde nie je uvedené časové pravidlo, ale na zmenu rozhodnutia sa vyžaduje podstatná zmena pomerov.

2.6 Z rozhodnutia nie je možné zistiť, ktoré výdavky otca súd považoval za oprávnené a ktoré považuje za tie, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Zároveň nezohľadnil skutočnosť, že otcovi pribudla vyživovacia povinnosťou k jeho manželke.

2.7 Súd sa nevysporiadal s námietkou otca o tom, že na jeho majetok bol vyhlásený konkurz a bolo začaté insolvenčné konanie, že za neplnenie výživného bol otec odsúdený a bol mu uložený trest odňatia slobody na 12 mesiacov s podmieneným odkladom na 12 mesiacov, pričom v nadväznosti na uvedené súd rozhodol o tom, že sa neosvedčil a trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov nakoniec vykoná, že voči takémuto rozhodnutiu súdu otec podal sťažnosť, o ktorej doposiaľ rozhodnuté nebolo, že v dôsledku takejto skutočnosti bol otcovi zadržaný vodičský preukaz dňa 27.06.2019, z ktorého dôvodu bol následne diskvalifikovaný logicky nielen pri výkone súčasného povolania, ale aj vo výške dosiahnutého zárobku, ako aj pri hľadaní si inej práce prípadne pri mimopracovných aktivitách, ktoré by mohol uskutočniť s odkazom na jeho dosiahnuté vzdelanie.

2.8 Súd sa zároveň nevysporiadal so skutočnosťou, že proti otcovi je do dnešného dňa vedené exekučné konanie na vymoženie zameškaného výživného vo výške 9 050 eur, trovy oprávneného vo výške 119,66 eur, odmena vo výške 1 707,16 eur, DPH 341,43 eur, paušálne výdavky 71,83 eur, teda na sumu vo výške 11 290,08 eur a bežné výživné vo výške 500 eur, pričom exekučný dlh uhradil de facto otec povinného dňa 29.03.2022, ktoré prostriedky mal z predaja nehnuteľnosti - garáže, pričom tieto prostriedky bude musieť otec maloletých detí vrátiť, čo rovnako má negatívny vplyv na majetkové a zárobkové pomery otca.

3. Matka maloletých detí a opatrovník maloletých detí odvolací návrh nepodali.

4. Opatrovník maloletých detí vo svojom vyjadrení sa k odvolaniu otca navrhol odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť.

5. Matka maloletých detí vo svojom vyjadrení sa k odvolaniu otca taktiež navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť.

5.1 Vo svojom vyjadrení poukázala na to, že sama skutočnosť, že toho času otec maloletých detí pracuje len na polovičný úväzok za 200 eur brutto v spoločnosti svojej manželky napriek tomu, že pred ukončením podnikania zarábala 1 500 eur mesačne a podnikanie ukončil pre odobratie vodičského preukazu pre neplatenie výživného na maloleté deti, nemôže mať za následok zníženie rozsahu jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, nakoľko otec sa vo svojej podstate vzdal výhodnejšieho zamestnania, zároveň pri rozhodovaní súd nemôže prihliadnuť ani na jeho ďalšie záväzky, pokiaľ si otec neplní výživné voči maloletým deťom. Naproti tomu za zmenu pomerov však možno považovať zmenu výšky životných nákladov, ktorá sa môže uplatniť ako samostatný objektívny dôvod na zmenu rozhodnutia, čo sa za 4 roky od posledného rozhodovania o výške výživného maloletých detí naozaj

udialo. Životné náklady od roku 2018 výrazne vzrástli, hoci matka návrh na zvýšenie výživného na maloleté deti nepodala, ale naopak otec žiada výživné znížiť.

5.2 Matka preukázala opodstatnenosť výdavkov na maloletého A. vo výške 536,10 eur mesačne a maloletú C. 399,70 eur mesačne a súd ich akceptoval v plnej výške a pri vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom zohľadnil aj osobnú starostlivosť matky o deti a o vývoj životných nákladov.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací [§ 3 ods. 5 písm. b) CMP], po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie je v odvolaní napadnutej časti vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

6.1 Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené a ide o prejednanie právnej otázky a nie skutkovej, nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 CSP (a teda ani na nariadenie pojednávania odvolacím súdom). Odvolací súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov v konaní pred súdom prvej inštancie. Možnosť odvolacieho súdu rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania prevzal aj CSP. Nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade daná. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Valera Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2002) v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou, neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (najmä ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd prejednáva právne otázky).

7. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie je návrh otca na zmenu rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 12P/197/2017-137 z 08.02.2018 tak, že otec bude povinný platiť výživné na maloletú C. vo výške 80 eur mesačne a na maloletého A. vo výške 50 eur mesačne, návrh na úpravu styku otca s maloletými deťmi a napokon aj návrh otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol (výrok I.), ohľadom úpravy styku otca s maloletými deťmi schválil rodičovskú dohodu (výrok II.), konanie v časti návrhu otca na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti rodičov k deťom zastavil (výrok III.) a rozhodol o trovách konania (výrok IV.). Otec maloletých detí odvolaním napadol len výrok I. a výrok IV. rozsudku (ako výrok závislý). Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. zostalo odvolaním nenapadnuté, a tak nebolo ani predmetom prieskumu odvolacím súdom.

7.1 Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie postupu a správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým návrh otca na zníženie výživného zamietol, a v závislom výroku o trovách konania, a to najmä opodstatnenosti námietok otca o arbitrárnosti rozsudku v odvolaní napadnutej časti, o nesprávnosti skutkových zistení súdu z vykonaného dokazovania a napokon aj o nesprávnosti jeho právneho posúdenia veci.

8. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1).

9. Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu (že z vykonaného dokazovania nebolo možné dospieť k záveru, že zmena v pomeroch na strane rodičov a maloletých detí, ku ktorej došlo od ostatného rozhodovania súdu o výživnom, sa neprejavila v ich pomeroch závažnejším spôsobom, teda spôsobom odôvodňujúcim zníženie výživného otca, či už vo vzťahu k maloletému A., alebo vo vzťahu k maloletej C.). Nakoľko tu však bol i nesúhlas otca s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa

aj s tzv. odvolacími námietkami a podstatnými tvrdeniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 387 ods. 3 CSP), pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

10. Vzhľadom na návrh otca na zníženie výživného k maloletým deťom určeného rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 12P/197/2017 - 137 z 08.02.2018 bolo pre rozhodnutie súdu podstatným, či od poslednej úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom došlo k takým zmenám pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu ostatného rozhodnutia súdu spôsobom navrhovaným otcom.

10.1 Podľa § 26 ZR ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

10.2 Podľa § 78 ods. 1 a ods. 3 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh (1). Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (2).

10.3 Podľa § 157 CMP rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

10.4 V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že nakoľko rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze manželstva rodičov maloletých detí nie je rozhodnutím, ktoré zanikne splnením jednorazovej povinnosti, zákon umožňuje, aby bolo toto rozhodnutie zmeniteľné do budúcnosti, ak sa vo všeobecnosti podstatným spôsobom zmenia okolnosti, z ktorých súd vychádzal pri vyhlásení rozsudku. Možnosť zmeniť právoplatné rozhodnutie je výnimkou z pravidla občianskeho práva procesného, nazvanou *clausula rebus sic stantibus*. Na to, aby súd mohol viesť dokazovanie o novom návrhu na zmenu rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, si musí ako prvý krok ustáliť najprv to, či došlo k zmene pomerov a následne, či sa takáto zmena pomerov závažnejším spôsobom prejavila v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku (napr. nestačí len úvaha súdu o tom, že doterajšie výživné je neprímerané). Pokiaľ by súd nemal za preukázanú zmenu pomerov a rozhodoval by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by vlastne o neprípustné preskúmvanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Po zmene pomerov môže súd zasiahnuť ako do autoritatívneho výroku tak, aj do hmotnoprávneho úkonu rodičov (dohody), ktorú schvaľoval. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, respektíve okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Na strane povinného môže byť takouto zmenou povinným nezavinená strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, povinným nezavinené jeho zhoršenie majetkových pomerov a podobne. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami, napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb - u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky (predškola - 1. stupeň - 2. stupeň - stredná škola - vysoká škola), zmena majetkových pomerov a podobne. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

10.5 V konaní bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že od ostatného rozhodovania súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom došlo ku zmene pomerov ako na strane maloletých detí, tak aj na strane ich rodičov. V čase ostatného rozhodovania súdu (v roku 2018) bol maloletý A. žiakom 2. ročníka základnej školy a bol zdravý (jeho potreby boli bežné a zodpovedajúce jeho veku) avšak v čase rozhodovania súdu o návrhu otca na zníženie výživného už bol žiakom 6. ročníka, teda navštevoval už druhý stupeň základnej školy, začal hrať hádzanú a vzhľadom na jeho zdravotný stav musel začať navštevovať aj čelustného ortopéda, pričom zvýšené výdavky maloletého A. súvisiace s takouto zmenou v jeho pomeroch hradí matka zo svojho príjmu zo zamestnania. Maloletá C. bola v čase ostatného rozhodovania súdu (v roku 2018) v celodennej starostlivosti svojej matky, teda nenavštevovala predškolské zariadenie a bola zdravá (jej potreby boli bežné a zodpovedajúce jej veku), avšak v čase rozhodovania súdu o návrhu otca na zníženie výživného už navštevuje predškolské zariadenie, učí sa anglický jazyk a vzhľadom na svoj zdravotný stav musí navštevovať psychológa. Obdobne zvýšené výdavky maloletej C. súvisiace s takouto zmenou v jej pomeroch hradí matka zo svojho príjmu zo zamestnania. Matka maloletých detí bola v roku 2018 na materskej dovolenke, spolu s deťmi bývala v byte vo vlastníctve jej matky, poberala rodičovský príspevok a prídavky na deti. Po

ukončení rodičovskej dovolenky pracovala v sklade a jej príjem bol 850 eur mesačne. Od 01.08.2019 pracuje v spoločnosti G. - E. H., H. H. I. J. K., ako operátor výroby, v súčasnosti na pozícii supervízor a jej čistá mesačná mzda je 1 050,54 eur. Poberá prídavky na dve deti, uplatňuje si daňový bonus. S maloletými deťmi býva vo vlastnom byte, na ktorý je hypotéka vo výške 54 000 eur, mesačné splátky hypotéky sú 178 eur, mesačná réžia na prevádzku je 280 eur. Matka spláca spotrebný úver v D. A. z roku 2021 vo výške 2 500 eur, ktorú sumu použila na prerobenie kúpeľne, mesačná splátka je 39,80 eur. Matka inú vyživovaciu povinnosť ako k maloletej C. a maloletému A. nemá a taktiež nevlastní iný majetok. Otec maloletých detí v roku 2018 bol živnostník, vykonával finančné poradenstvo, z ktorej činnosti mal mesačný príjem 1 500 eur a býval u svojej partnerky v jej byte. V čase rozhodovania súdu o jeho návrhu na zníženie výživného už je ženatý (oženil sa dňa 14.11.2020), živnosť ukončil z vlastného rozhodnutia, následne robil obchodného zástupcu a jeho príjem bol 750 eur a provízie čo bolo 1 500 – 1 600 eur mesačne, ktorú prácu vykonával do zadržania vodičského oprávnenia exekútorom pre dlh na výživnom (cca 10 000 eur bez príslušenstva, ktoré výživné bolo vymáhané v exekučnom konaní JUDr. Martina Rišana, súdneho exekútora so sídlom v Žiline na Pivovarskej 1096, pod sp. zn. 140 EX/466/18). Od 16.09.2020 sa zamestnal ako zamestnanec v obchodnej spoločnosti L. M. K. H. H. H. I. F. (ktorej jediným spoločníkom je jeho manželka) s predmetom podnikania finančné poradenstvo na čiastočný úväzok na 4 hodiny za odmenu 200 eur mesačne. Pre jeho dlhy na výživnom a z nevrátených pôžičiek súkromným osobám vo výške 30 000 eur (ktoré finančné prostriedky použil na vysoký životný štandard) je na jeho majetok vyhlásený konkurz a bolo začaté insolvenčné konanie. Býva s manželkou v jej 4-izbovom rodinnom dome, pričom mesačné splátky hypotéky vo výške 630 eur a mesačné výdavky spojené s prevádzkou rodinného domu hradí manželka.

10.6 Pokiaľ za takýchto skutkových okolností súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmena v pomeroch účastníkov konania (maloletého A., maloletej C., matky maloletých detí ako aj otca maloletých detí), ku ktorej došlo od ostatného rozhodovania súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, sa závažnejším spôsobom neprejavila v porovnaní s pomermi v čase vyhlásenia rozhodnutia vo vzťahu k návrhu otca na zníženie rozsahu jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, jeho záver odvolací súd považuje za vecne správny a námietky otca takýto záver spochybňujúce, za nedôvodné.

11. Pokiaľ ide o námietku otca, že súd neskúmal pomery na strane účastníkov konania v čase ostatného rozhodovania o výživnom a neustálil konkrétnu oprávnenú výšku výdavkov na každé maloleté dieťa osobitne a len prevzal výdavky uplatnené matkou, v dôsledku čoho ani nemohol prijať záver o tom, že výška výživného zodpovedá výdavkom maloletých detí, odvolací súd uvádza:

11.1 Z rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 9. rozsudku) je zrejmé, že súd prvej inštancie ustálil priemerné mesačné výdavky na maloletého A. vo výške 536,10 eur mesačne, ktoré pozostávali z mesačných výdavkov: strava v školskej jedálni 32 eur, hádzaná 30 eur, strava doma 200 eur, hygiena kozmetika 20 eur, cestovné 30 eur, mobil 11 eur, bývanie 83,60 eur a ročných výdavkov: príspevky v škole a na učebnice 150 eur, zápasy mimo domova 60 eur, obuv 160 eur, oblečenie 360 eur, zdravotná starostlivosť 250 eur, dovolenky, víkendové pobyty 230 eur, poplatok za odpad 27,50 eur, vreckové 150 eur, čelustná ortopédia 166 eur, berúc pritom do úvahy skutočnosť, že maloletý A. je vo veku 13 rokov, je žiakom 6. ročníka základnej školy, učí sa dobre, je zdravý, hráva hádzanú, že navštevuje čelustného ortopéda asi 2 roky, s čím mala matka doposiaľ spojené výdavky vo výške 360 eur, že maloletý má ploché nohy, čo si vyžaduje predpísanú špeciálnu obuv, ktorú je potrebné vyrobiť.

11.2 Z rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 10. rozsudku) je zrejmé, že súd prvej inštancie ustálil priemerné mesačné výdavky na maloletú C. vo výške 399,70 eur mesačne, ktoré pozostávali z mesačných výdavkov: strava v škôlke 34 eur, hygiena 20 eur, bývanie 83,60 eur, strava doma 160 eur a ročných výdavkov: poplatky v škôlke 52 eur, príspevok v škôlke 100 eur, poplatok za odpad 27,50 eur, obuv 130 eur, oblečenie 280 eur, angličtina 75 eur, zdravotná starostlivosť 230 eur, dovolenky, víkendové pobyty 230 eur, berúc pritom do úvahy skutočnosť, že maloletá C. je vo veku 6 rokov, navštevuje materskú školu v poslednom ročníku, že navštevuje krúžok angličtiny, je zdravá ale má alergiu na peľ, že pred 3 mesiacmi mala úraz v škôlke, v dôsledku ktorého sa u nej prejavujú úzkostné stavy, čo si vyžaduje liečbu u psychológa.

11.3 Takáto námietka otca potom nemohla obstáť pre jej nepravdivosť a na takomto závere odvolacieho súdu nemení nič ani to, že výdavky na každé z detí špecifikovala, čo do ich zloženia, ako aj čo do ich výšky, matka tak, ako je to uvedené vyššie a súd takéto výdavky špecifikované matkou vo

vzťahu ku každému dieťaťu zvlášť, ako čo do ich zloženia, tak aj čo do ich výšky vyhodnotil, vzhľadom na vykonané dokazovanie vo veci, ako plne odôvodnené a z takto zistených výdavkov pri svojom rozhodovaní aj vychádzal. Pre neopodstatnenosť vo vzťahu k rozhodnutiu súdu o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného voči maloletým deťom, potom neobstojí ani námietka otca, že súd nereflektoval na spochybnenie niektorých výdavkov maloletých detí otcom na pojednávaní súdu konanom dňa 16.06.2022 čo do ich výšky, nakoľko ako už bolo vyššie uvedené, matkou prezentované zvýšené výdavky na maloleté deti hradí matka zo svojich príjmov a nepožaduje od otca maloletých detí, aby sa na takýchto výdavkoch podieľal vyšším príspevkom na výživu maloletých detí. Okrem toho matka maloletých detí na pojednávaní súdu konanom dňa 16.06.2022 súdu zdôvodnila opodstatnenosť ňou deklarovaných zvýšených výdavkov, a to či už na maloletého A. (súvisiacich s návštevami súkromného čelustného ortopéda), ale aj na maloletú C. (súvisiacich s návštevami súkromného psychológa), kde u oboch detí nedokázala zabezpečiť včasnú lekársku starostlivosť u lekárov, kde zdravotné úkony prepláca poisťovňa.

12. Obdobne neobstojí ani námietka otca, že súd nereflektoval na tvrdenia otca, že finančná situácia matky bola v roku 2018 diametrálne odlišná od tej v roku 2022 a toto nezohľadnil vo svojom rozhodnutí, nakoľko ako bolo už vyššie uvedené, súd práve s ohľadom na zmenu v príjmoch matky, z ktorých sama (prípadne za pomoci jej matky) doposiaľ hradí zvýšené výdavky na maloletého A., ako aj na maloletú C., súvisiace so zmenou v ich pomeroch od roku 2018 dospel k záveru, že ani zvýšenie výdavkov súvisiacich so zmenou v pomeroch na strane maloletých detí sa neprejavilo zmenou v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia ostatného rozhodnutia tak, že by to vyžadovalo zmenu súdom určeného výživného otca (jeho znížením) voči maloletým deťom. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že na jednej strane v konaní nebolo preukázané a ani tvrdené otcom maloletých detí, že odôvodnené potreby maloletých detí sa oproti ich rozsahu ku dňu ostatného rozhodovania (v roku 2018) zmenšili a na druhej strane, vzhľadom na preukázanú zmenu v pomeroch maloletých detí a s tým súvisiaci nárast výdavkov matky spojených s ich uspokojovaním, nemožno od matky požadovať, aby zo svojho príjmu hradila vo väčšom rozsahu aj potreby maloletých detí, ktoré tieto mali už aj v roku 2018, kde sa rodičia zhodli na tom, že tieto odôvodnené potreby maloletých detí budú uspokojované prevažne výkonom osobnej starostlivosti matky o deti (matka bola v tom čase na materskej dovolenke) a hradené aj z rodičmi dohodnutého výživného zo strany otca maloletých detí.

12.1 V tejto súvislosti odvolací súd ďalej dodáva, že pokiaľ by aj ostatné rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške výživného nebolo vecne správne, napríklad aj z dôvodu, že by výška výživného bola určená pre maloletého A. alebo pre maloletú C. neprimerane vysoko, súd, rozhodujúci o návrhu rodiča na zmenu takéhoto rozhodnutia, nie je oprávnený naprávať prípadné nedostatky ostatného rozhodnutia súdu o výživnom. Teda aj v prípade, že by dohoda rodičov o rozsahu vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom schválená rozhodnutím Okresného súdu Pezinok č. k. 12 P/197/2017 - 137 z 08.02.2018 ukladala povinnosť otcovi platiť výživné vyššie, ako bolo v čase jej schvaľovania, potrebné na uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletých detí, súd s odstupom času, po nadobudnutí právoplatnosti takéhoto rozhodnutia, nie je oprávnený na návrh otca takto určené výživné z dôvodu aj prípadnej nesprávnosti jeho určenia prehodnotiť a následne výživné znížiť (R 33/1967).

12.2 Pre poriadok je však potrebné dodať, že pri rozhodovaní súdu o tom, či sa zmeny pomerov účastníkov konania prejavili závažnejším spôsobom v ich pomeroch, teda či je tu dôvod na zmenu rozhodnutia o výživnom, súd pravdaže vzal do úvahy aj skutočnosť, že vzhľadom na širšiu úpravu styku otca s maloletými deťmi sa už aj otec bude vo väčšom rozsahu podieľať na uspokojovaní odvodnených potrieb maloletých detí, a to či osobnou starostlivosťou o ne v čase, keď budú u neho, ale aj finančne hradením nákladov na ich bývanie v jeho domácnosti, nákladov na ich stravu, prípadne aj nákladov na ich obliekanie a na voľnočasové aktivity.

13. Neobstojí ani námietka otca, že súd rezignoval na skutočnosť, že vzdialenosť bydliska otca a detí predstavuje pri výkone stretávania sa a rozšírenej úprave stretávania sa pre otca značné náklady (ktorú skutočnosť už nemožno hodnotiť tak, že otec sa sám rozhodol odstáť sa z D.). Zo schválenej rodičovskej dohody o úprave styku otca s maloletými deťmi je zrejmé, že otec má právo sa s maloletými deťmi stýkať každý páry týždeň v kalendárnom roku od piatka od 15,00 hod. do nedele do 17,00 hod., každý páry kalendárny rok v čase v čase od 23.12. od 17,00 hod. do 30.12. do 17,00 hod., každý nepáry kalendárny rok v čase od 30.12. od 17,00 hod. do nasledujúceho kalendárneho roka do 06.01. do 17,00 hod., každý páry kalendárny rok v čase od 01.07. od 17,00 hod. do 15.07. do 17,00 hod.

a od 01.08. od 17,00 hod. do 15.08. do 17,00 hod., každý páry kalendárny rok v čase Veľkonočných prázdnin vyhlásený MŠ SR od Zeleného štvrtka od 17,00 hod. do Veľkonočného pondelka do 14,00 hod., a to vždy tak, že v uvedené dni a hodiny si otec maloleté deti prevezme v mieste obvyklého pobytu matky a maloletých detí a v uvedené dni a hodiny vráti maloleté deti späť matke v mieste jej obvyklého pobytu. Matka je povinná na styk s otcom maloleté deti riadne a včas pripraviť. Otec maloletých detí tak v bežnom kalendárnom mesiaci má právo cestovať za deťmi z F. do D. 2 krát a z D. do F. taktiež 2 krát, pričom odvolaciemu súdu je z jeho činnosti z verejných zdrojov známe, že cestovný lístok z D. G. F. otca stojí cca 9,50 eur (cestovný lístok na prepravu vlakom z F. G. N. stojí 8 eur a cestovný lístok na prepravu autobusom zo N. G. F. stojí 1,5 eur, pričom dve maloleté deti v sprievode jedného cestujúceho majú poväčšine cestovné vlakom zdarma - tu pozri aplikácia cestovné poriadky SR). Vzhľadom na vyššie uvedené, takéto zvýšené výdavky otca na styk s maloletými deťmi, taktiež aj vzhľadom na rozsah zvýšených výdavkov na maloleté deti hradených matkou, nemali vplyv na správnosť rozhodnutia súdu o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného. Preto pokiaľ súd prvej inštancie na ne pri svojom rozhodovaní neprihliadol, konal správne.

14. Neobstojí ani námietka otca o nesprávnej aplikácii ustanovenia § 78 ods. 8 ZR pre jej nezmyselnosť, nakoľko ustanovenie § 78 ZR má len 3 odseky. Okrem toho z obsahu rozhodnutia priamo nevyplýva, žeby súd svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného bez ďalšieho založil len na závere, že ku zmene v pomeroch na strane maloletých detí došlo len uplynutím času štyroch rokov, pre ktorý záver by bolo možné považovať jeho rozhodnutie za nesprávne. Ako už bolo uvedené vyššie, súd prvej inštancie svoje rozhodnutie postavil na závere, že v konaní preukázaná zmena pomerov na strane všetkých účastníkov konania sa závažnejším spôsobom neprejavila na pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia ostatného rozsudku v takom rozsahu, že by bolo potrebné výživné otca stanovené ostatným rozsudkom voči maloletým deťom znížiť. Z obsahu samotného rozhodnutia (bod 38.) totiž vyplýva, že v súvislosti s uplynutím štyroch rokov od ostatného rozhodovania súdu o úprave výživného zo strany otca, súd poukazuje len na to, že v tomto období došlo k zvýšeniu výdavkov matky, ktoré je táto nútená vynakladať na pokrytie zvýšených odôvodnených potrieb maloletých detí, súvisiacich s nárastom ich životných nákladov v dôsledku ich prechodu na iný stupeň školskej dochádzky, ako aj so zmenami v ich zdravotnom stave, mimoškolskými aktivitami a podobne.

15. Pokiaľ ide o námietku otca, že z rozhodnutia nie je možné zistiť, ktoré výdavky otca súd považoval za oprávnené a ktoré považuje za tie, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v bode 12. rozsudku uzavrel, že z dokazovania vyplynulo, že otec maloletých detí býva v 4-izbovom rodinnom dome jeho manželky, pričom náklady spojené s hypotékou - splátky vo výške 630 eur mesačne ako aj mesačné výdavky na prevádzku rodinného domu, a to na kúrenie v rozsahu 242 eur mesačne, na vodu v rozsahu 20 eur mesačne, na poistenie 83 eur polročne a na internet a TV v rozsahu 30 eur mesačne považoval za oprávnené s tým, že tieto výdavky vzhľadom na príjem otca hradí jeho manželka zo svojho príjmu. Takto to uviedol samotný otec maloletých detí počas konania. Pokiaľ za takýchto skutkových okolností súd neprihliadol pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného na skutočnosť, že síce na jednej strane otcovi pribudla vyživovacia povinnosť voči jeho manželke, avšak na druhej strane, otec maloletých detí si takúto svoju vyživovaciu povinnosť voči manželke (ktorá fakticky nie je odkázaná na výživu z jeho strany) reálne ani neplní, jeho postup odvolací súd považuje za správny. Pre poriadok je potrebné uviesť, že zo samotného vyjadrenia sa otca, že náklady spojené s bývaním otca, ako aj so splácaním hypotéky na dom hradí jeho manželka, je možné dospieť k záveru, že je to manželka otca, ktorá kompenzuje jeho stratu príjmu plnením si vyživovacej povinnosti k nemu z jej strany, a teda, že otec uzavretím manželstva získal nárok na výživu od svojej manželky, čím sa jeho postavenie uzavretím manželstva nezhoršilo, ale práve naopak, jeho životný štandard sa, aj napriek ním deklarovanému poklesu jeho príjmu vzhľadom na zmenu bývania z bytu priateľky (v roku 2018) do rodinného domu manželky, zlepšil.

16. Pokiaľ ide o námietku otca, že súd sa nevysporiadal s námietkou otca o tom, že na jeho majetok bol vyhlásený konkurz a bolo začaté insolvenčné konanie, že za neplnenie výživného bol otec odsúdený a bol mu uložený trest odňatia slobody na 12 mesiacov s podmieneným odkladom na 12 mesiacov, pričom v nadväznosti na uvedené súd rozhodol o tom, že sa neosvedčil a trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov nakoniec vykoná, že voči takémuto rozhodnutiu súdu otec podal sťažnosť, o ktorej doposiaľ rozhodnuté nebolo, že v dôsledku takejto skutočnosti bol otcovi zadržaný vodičský preukaz dňa 27.06.2019, z ktorého dôvodu bol následne diskvalifikovaný nielen pri výkone súčasného povolania, ale aj vo výške dosiahnutého zárobku, ako aj pri hľadaní si inej práce, prípadne pri mimopracovných

aktivitách, ktoré by mohol uskutočniť s odkazom na jeho dosiahnuté vzdelanie a že proti otcovi je vedené exekučné konanie na vymożenie zameřkaného výživného vo výške 9 050 eur, trovy oprávneného vo výške 119,66 eur, odmena vo výške 1 707,16 eur, DPH 341,43 eur, paušálne výdavky 71,83 eur (celkom suma vo výške 11 290,08 eur) a na vymáhanie bežného výživného vo výške 500 eur, pričom exekučný dlh uhradil de facto otec povinného dňa 29.03.2022, ktoré prostriedky mal z predaja nehnuteľnosti - garáže, pričom tieto prostriedky bude musieť otec vrátiť, čo rovnako má negatívny vplyv na majetkové a zárobkové pomery otca, odvolací súd uvádza, že takáto námietka otca neobstoí z dôvodu jej nepravdivosti a neopodstatnenosti.

16.1 Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ZR).

16.2 Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi ako na strane výživou oprávneného, tak aj na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného, ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti a schopnosti povinných rodičov podľa ich príjmov za dlhšie časové obdobie (spravidla 12 mesiacov), ako aj z obdobia pred zmenou zamestnania, a to vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku.

16.3 V konaní bol nesporný skutkový stav zistený súdom prvej inštancie uvedený v bode 1.2 – 1.2.8 tohto rozhodnutia.

16.4 Z bodu 38. rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci vyhodnotil jeho osobné aj majetkové pomery a dospel k záveru, že je v jeho možnostiach a schopnostiach vzhľadom na jeho vek, dosiahnuté vzdelanie, ale aj získané pracovné zručnosti a napokon aj jeho zdravotný stav, dosahovať príjmy vo výške 1 500 – 1 600 eur mesačne, ktoré dosahoval pred zadržaním mu vodičského oprávnenia, pričom jeho konanie majúce za následok takéto zásahy do jeho života nevyhodnotil v jeho prospech z dôvodu, že potrebu takéto zásahu do jeho majetkových pomerov si zavinil sám neplatením výživného na maloletého A. a maloletú C., kedy takúto okolnosť nebolo možné vyhodnotiť v neprospech maloletých detí výživou na neho plne odkázaných. Ako to správne konštatoval aj súd prvej inštancie, pohľadávky maloletých detí z nezaplateného výživného majú prednosť pred ostatnými pohľadávkami iných veriteľov výživou povinného rodiča a ich legitímne vymáhanie výživou oprávnených detí v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť v ich neprospech spôsobom navrhovaným otcom. Odvolací súd sa s takýmito závermi súdu prvej inštancie plne stotožňuje a konanie otca majúce za následok, či už exekučné vymáhanie dlžného výživného s príslušenstvom, alebo aj vyhlásenie konkurzu na jeho majetok, prípadne začatie insolvenčného konania, považuje za

účelové vyhybanie sa vyživovacej povinnosti, na ktoré nie je možné prihliadať. Obdobne pokiaľ aj otec maloletých detí v odvolaní namieta, že z finančných prostriedkov požičaných od jeho otca (starého otca maloletých detí), napokon v snahe vyhnúť sa vykonaniu trestu odňatia slobody pre neplnenie vyživovacej povinnosti, uhradil dlžné výživné, avšak mu vznikol záväzok voči jeho otcovi, takáto námietka neobstojí, lebo ako už bolo uvedené vyššie, plnenie vyživovacej povinnosti rodiča voči jeho maloletým deťom má prednosť pred jeho ostatnými záväzkami, hoc aj záväzkom, ktorý mu vznikol z účelovej pôžičky voči jeho otcovi (predkovi maloletých detí v priamom rade, ktorý z dôvodu solidarity v rodinnoprávnych vzťahoch zakotvenej v ust. § 68 ZR má taktiež za zákonom stanovených podmienok podpornú vyživovaciu povinnosť k maloletému A. a maloletej C.).

17. Pokiaľ ide o námietku otca o zjavnej neodôvodnenosti odvolaním napádaného rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd ešte dodáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamena automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 163/2015 zo 17. marca 2016).

17.1 Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov konania k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil. Z pohľadu logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vytknúť závažné nedostatky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamena ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Odvolacia námietka, týkajúca sa nedostatku obsahových náležitostí napadnutého rozhodnutia, ako i jeho arbitrárnosti, preto nemohla obstať, rovnako ako ani argument o porušení práva na spravodlivý proces.

18. V závere odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom vysporiadal aj s ostatnými námietkami uplatnenými otcom už počas prvoinštančného konania a vzhľadom na to, že otec ani v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné osobitne zhodnotiť (vynímajúc tie, ktoré už odvolací súd zhodnotil) a na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

19. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, keď tento správne rozhodol aj o trovách konania.

20. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP, pretože žiaden z účastníkov nepodal návrh na ich priznanie v zmysle § 57 CMP.

21. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyselne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).